

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Menzel

Sędziowie SSO Aleksander Ostrowski

SSR del. do SO Radosław Gluza (spr.)

Protokolant Justyna Gdula

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Tomasza Fedyka

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2016 r.

sprawy **L. K. (1) syna T. i S. z domu K., urodzonego (...) w miejscowości Ś.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 156 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołowie

z dnia 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt II K 35/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżycielki subsydiarnej M. Ś. na rzecz oskarżonego L. K. (1) kwotę 1476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Wołowie) na rzecz adw. K. A. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy), tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżycielce subsydiarnej;

IV. zwalnia oskarżycielkę subsydiarną M. Ś. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE WYROKU

Subsydiarnym aktem oskarżenia wniesionym przez pełnomocnika M. Ś., L. K. (2) został oskarżony o to, że w dniu 9.11.2009r. w Szpitalu Miejskim w B., pełniąc funkcję lekarza kwalifikującego, operatora i jednocześnie wykonując obowiązki zawodowe jako lekarz chirurg ortopeda, wykonujący operację dekompresji podbarkowej prawostronnej u pacjentki M. Ś., nieumyślnie spowodował zaistnienie znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie u chorej w ten sposób, że wobec zdiagnozowania stanu zapalnego operowanego barku, mając możliwość obserwowania stanu zdrowia chorej i przygotowanie zawodowe pozwalające na ocenę występującego zagrożenia dla zdrowia i życia pacjentki zaniechał dalszych działań diagnostycznych w celu prawidłowej kwalifikacji konieczności operacji, a także iż w trakcie operacji pozostawił w ciele pacjentki fragment wyrostka barkowego, co wyczerpuje dyspozycję art. 156 § 1 pkt 2 k.k., tj. o czyn z art. 156 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Wołowie II Wydział Karny wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt II K 35/15:

I. uniewinnił oskarżonego L. K. (1) od zarzucanego mu czynu;

II. zasądził od oskarżycielki subsydiarnej M. Ś. na rzecz oskarżonego L. K. (1) kwotę 6.150 zł, w tym VAT, tytułem zwrotu kosztów poniesionych w związku z ustanowieniem obrońcy z wyboru;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. A. kwotę 824,10 zł, w tym VAT, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżycielce subsydiarnej M. Ś. z urzędu, przy czym zwolnił oskarżycielkę subsydiarną od ponoszenia kosztów związanych z ustanowieniem pełnomocnika z urzędu;

IV. zasądził od oskarżycielki subsydiarnej M. Ś. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 zł, tytułem zryczałtowanych wydatków w postępowaniu w związku z wniesieniem subsydiarnego aktu oskarżenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycielki subsydiarnej M. Ś., który zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj: art. 167 k.p.k. – poprzez:

a. niesłuszne oddalenie wniosku oskarżycielki subsydiarnej o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy sądowych celem m.in. odniesienia się do treści zeznań świadków L. R. i P. C. a tym samym ustalenie istotnych okoliczności, okoliczności czy prawidłowa i zgodna z zasadami sztuki lekarskiej diagnostyka przed operacją wykonaną przez oskarżonego ujawniłaby wystąpienie w tkance mięśnia barkowego wolnego fragmentu kostnego i wpłynęłaby na sposób i przebieg operacji, czy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w tym zeznania świadków L. R. i P. C., pozwalają na przyjęcie, że wolny fragment kostny istniał w tkance barku pokrzywdzonej w dniu wykonywania operacji przez oskarżonego, czy istnieją przesłanki do stwierdzenia, że przedmiotowy wolny fragment kostny pozostał po operacji przeprowadzonej przez oskarżonego, czy też bardziej prawdopodobne jest, że stanowi to zresekowany fragment kości,

b. niesłuszne oddalenie wniosku dowodowego o zwrócenie się do podmiotu – Specjalistycznej (...) Centrum Medyczne w W. Oddział (...) Urazowo – Ortopedycznej o udzielenie informacji ile zabiegów sposobem N. w okresie pracy na rzecz tej placówki wykonał oskarżony do 09.11.2009r., podczas gdy przeprowadzenie tego dowodu miało istotne znaczenie dla niniejszego postępowania, m.in. miało na celu wykazanie czy oskarżony przeprowadzając sporną operację posiadał doświadczenie w kwestii przeprowadzania zabiegów w/w sposobem,

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj: art. 7 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść wyroku, poprzez zbyt jednostronne, subiektywne odniesienie się do przedstawionych w sprawie dowodów, tj. do przesłuchania oskarżycielki posiłkowej, zeznań świadków, w tym Ł. L. i L. R. oraz brak odniesienia się do przedstawionego dowodu z dokumentu USG,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że działanie oskarżonego nie wypełniało znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 156 § 2 k.k., podczas gdy całokształt okoliczności wskazuje jednoznacznie, że L. K. (1) nieumyślnie spowodował zaistnienie znacznej i trwałej niezdolności do pracy w zawodzie wymienionej, poprzez pozostawienie w ciele pacjentki fragmentu wyrostka barkowego;

4. naruszenie art. 624 k.p.k. poprzez obciążenie oskarżycielki posiłkowej kosztami postępowania, gdy jej sytuacja finansowa i majątkowa przemawia za zwolnieniem wnoszącej w całości z ponoszenia kosztów sądowych.

Podnosząc powyższe zarzuty apelująca wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

- zmianę postanowienie o kosztach sądowych poprzez zwolnienie M. Ś. z ich ponoszenia w całości.

W odpowiedzi na wniesioną apelację obrońca oskarżonego L. K. (1) wniósł o jej uznanie za bezzasadną i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku oraz zasądzenie od oskarżycielki subsydiarnej na rzecz oskarżonego wydatków z tytułu ustanowienia obrońcy w postępowaniu odwoławczym w wysokości 1476 zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wywiedziona w sprawie apelacja była bezzasadna.

Analiza wydanego orzeczenia i akt sprawy wskazuje, że - wbrew zarzutom apelacji - Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Rejonowy prawidłowo zebrał i ocenił materiał dowodowy sprawy, zasadnie przyjmując, że wszechstronna analiza wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów nie pozwalała na przypisanie oskarżonemu popełnienia zarzucanego mu czynu.

Odnosząc się do wywiedzonej apelacji w pierwszej kolejności wskazać należy na niezasadność podniesionych w niej zarzutów dotyczących obrazy przepisów postępowania. Bezpodstawne pozostawały twierdzenia skarżącej co do uchybienia przez sąd orzekający przepisowi art. 167 k.p.k. Według apelującej miało do tego dojść przede wszystkim na skutek oddalenia wniosku pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych ze (...) w K.. Rozpoznając powyższy zarzut Sąd Okręgowy oceniał go przez pryzmat przepisu art. 201 k.p.k., który stanowił rzeczywistą podstawę postanowienia dowodowego, wydanego przez sąd pierwszej instancji. Sąd odwoławczy zapoznając się z uzasadnieniem rozstrzygnięcia przedmiotowego wniosku, uznał iż podjęta przez Sąd Rejonowy decyzja procesowa była trafna. Analiza wydanej w sprawie opinii, w kontekście całokształtu ujawnionego materiału dowodowego, nie dawała podstaw do przyjęcia aby jawiła się ona jako niepełna, niejasna bądź też wewnętrznie sprzeczna. Wręcz przeciwnie ekspertyza sporządzona pierwotnie przez biegłych lekarzy ze (...), była w toku postępowania dwukrotnie uzupełniana w związku z ujawnieniem istotnych okoliczności i w ostatecznym kształcie dała kategorię odpowiedzi na postawione pytania, w tym te które były przedmiotem wniosku dowodowego pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej. Treść opinii pozwoliła zarazem na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich. Dostatecznego uzasadnienia dla jej uzupełniania nie stanowił natomiast fakt późniejszego przesłuchania świadków L. R. i P. C.. Treść ich zeznań nie odbiegała bowiem od dostępnej dla biegłych dokumentacji medycznej i nie wносиła do sprawy żadnych nowych okoliczności.

Jako nieuzasadniony został oceniony także drugi z podniesionych w apelacji zarzutów, dotyczący naruszenia art. 167 k.p.k. Zdaniem Sądu Okręgowego, sąd pierwszej instancji trafnie uznał, iż kwestia ilości wykonanych przez oskarżonego zabiegów metodą N. nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Żądanie zwrócenia się o nadesłanie informacji na temat ilości przeprowadzonych przez L. K. (1) analogicznych zabiegów, było bezprzedmiotowe. Poprawność wykonania zabiegu u pokrzywdzonej nie została zakwestionowana w toku postępowania, zaś posiadana przez oskarżonego specjalizacja lekarska, pozwalała mu na wykonywanie opisanych operacji.

Przechodząc do kolejnego zarzutu naruszenia prawa procesowego, sąd odwoławczy nie dopatrył się uchybienia przez Sąd Rejonowy zasadzie swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 7 k.p.k.. Odnosząc się do wskazanego zarzutu należy przede wszystkim zauważyć, iż może być on skuteczny tylko wtedy, gdy zostanie wykazane, że sąd orzekający, oceniając dowody, naruszył zasady logicznego rozumowania, nie uwzględnił przy ich ocenie wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Ocena dowodów dokonana z zachowaniem powyższych kryteriów pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., na co wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy. Tego rodzaju uchybień, tak w procedurze dokonywania ustaleń faktycznych, jak też w odniesieniu do uzasadnienia zaskarżonego wyroku, sąd odwoławczy nie stwierdził, a ich istnienia nie uwiarygodniła także apelująca. Niczym nieuzasadnione pozostaje twierdzenie skarżącej jakoby Sąd Rejonowy zbyt dowolnie ocenił zeznania świadków, co odnosić się miało przede wszystkim do relacji L. R. oraz Ł. L.. Stwierdzenia wyrażone przez tych świadków stanowiły de facto odzwierciedlenie okoliczności zawartych w sporządzonej przez nich dokumentacji medycznej. Te z kolei wynikały z wiedzy powziętej przez nich jako lekarzy, którzy podejmowali czynności medyczne wobec pokrzywdzonej. Świadkowie ci podając znane im fakty, w żadnej

mierze nie mogli natomiast stanowić źródła dowodowego co do okoliczności, w zakresie których wymagana była wiedza specjalistyczna, gdyż powyższe wymagało przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. W niniejszej sprawie opinia taka została sporządzona, co powoduje, że nieuzasadnione pozostają twierdzenia skarżącej co do tego, iż sąd orzekający nie wziął po uwagę „przekonań” wyrażanych przez świadków odnośnie przyczyn dolegliwości zgłaszanych przez M. Ś..

Rozpatrując w dalszym ciągu zarzut naruszenia art. 7 k.p.k., podnieść należy, że oczywiście bezzasadne pozostawały także wskazania skarżącej dotyczące oceny wydanej w sprawie opinii przez (...) Medyczny w K.. Według pełnomocnika apelującej wnioski wyrażone przez biegłych nie były konkretne i rzetelne, zaś „powołani specjaliści nie odnieśli się m.in. do zdjęć rentgenowskich wykonanych przed i po operacji”. Przytoczone powyżej stanowisko nie mogło spotkać się z aprobatą Sądu Okręgowego, który zapoznawszy się z całością akt sprawy, uznaje je za pozbawione podstaw. Jak już wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, wydana pierwotnie przez (...) Medyczny w K. opinia sądowo – lekarska, była dwukrotnie uzupełniania w czasie toczącego się postępowania. Ostatnia z opinii uzupełniających została sporządzona na zlecenie Sądu Rejonowego w Wołowie podczas przewodu sądowego zainicjowanego subsydiarnym aktem oskarżenia. Treść tej ekspertyzy – wbrew twierdzeniom skarżącej, wyjaśnia precyzyjnie kwestie stanowiące jej przedmiot, w tym stanowi o charakterze zmiany o charakterze kostnym występującej u pokrzywdzonej, wykluczając kategorycznie jej jatrogenne pochodzenie. Co więcej opinia ta została wydana w oparciu o komplet zdjęć rtg M. Ś., które zostały przez nią przedłożone w toku postępowania, a pochodzą zarówno z okresu sprzed, jak i po operacji, wykonanej przez oskarżonego. Radiogramy te zostały szczegółowo opisane i poddane analizie przez biegłych i pozwoliły na sformułowanie wniosku o obecności zmiany kostnej u pokrzywdzonej, jeszcze przed zabiegiem, który przeprowadził L. K. (1). Sporządzona opinia uwzględnia zatem całość dokumentacji pokrzywdzonej, w tym opis jej badania usg i jawi się jako pełna, jasna i czytelna.

Odnosząc się do podniesionego przez oskarżycielkę subsydiarną zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych poczynionych przez sąd I instancji, wskazać należy, że zarzuty te są chybione, zaś tezy skarżącej w tym zakresie należy uznać wyłącznie za polemikę z prawidłowo poczynionymi ustaleniami przez tenże sąd. Dokonana przez sąd odwoławczy analiza materiału dowodowego zgromadzonego w toku niniejszego postępowania oraz wyczerpującego pisemnego uzasadnienia rozstrzygnięcia, w żaden sposób nie pozwala na przypisanie Sądowi Rejonowemu błędów i dowolności w ustalaniu stanu faktycznego, jak również nieprawidłowości przy ocenie poszczególnych dowodów. Należy podkreślić, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest słuszny tylko wówczas, gdy zostanie wykazane, że „zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, lecz zmierzać musi do wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego” (wyrok SN z dnia 24 marca 1975 r. II KR 355/74, OSNPG 9/1995, poz. 84).

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację nie stwierdził wadliwości stanu faktycznego ustalonego przez sąd I instancji. Przeprowadzone dowody w żadnej mierze nie dają podstaw do uwzględnienia twierdzeń skarżącej, jakoby L. K. (1) dopuścił się nieumyślnego spowodowania u pokrzywdzonej znacznej i trwałej niezdolności do pracy, poprzez pozostawienie w jej ciele fragmentu zresekowanego wyrostka barkowego. Sąd Rejonowy przedstawił w tej kwestii wywód, który uznać należy, za prawidłowy i wyczerpujący. Nie wdając się zatem w szczegóły prawidłowych ustaleń sądu pierwszej instancji, wskazać należy, iż przeprowadzone w sprawie dowody potwierdziły zasadność i celowość przeprowadzanego przez oskarżonego leczenia operacyjnego u M. Ś.. Kwalifikację pokrzywdzonej do opisanego zabiegu poprzedziło badanie lekarskie – wywiad i badanie przedmiotowe a ponadto badania obrazowe, które były wykonane w dniu 29 października 2009r. w Klinice (...) w W.. Szczególnie istotnym wskazaniem do podjęcia decyzji o leczeniu operacyjnym – akromioplastyki z powodu zespołu cieśni podbarkowej u pokrzywdzonej, był wynik badania fizykalnego, który w ocenie kwalifikującego lekarza L. K. (1) uzasadniał wskazania do leczenia operacyjnego. W tym zakresie podkreślić należy, iż ocena dokonana przez oskarżonego pozostawała tożsama z wnioskami postawionymi w dniu 29 października 2009r. przez innego lekarza ortopedę – L. L., który również rozpoznał u M. Ś. ciasnotę podbarkową i zakwalifikował ją do operacji. Sam zabieg został wykonany przez oskarżonego

w sposób zgodny z zasadami sztuki lekarskiej, co potwierdziła wydana w sprawie opinia przez (...) Medycyny w K.. Biegli nie stwierdzili nieprawidłowości postępowania chirurgiczno – ortopedycznego w zakresie techniki operacyjnej i szerzej normatywu postępowania zabiegowego. Odnosząc się do występującego u pokrzywdzonej stanu zapalnego w znaczeniu ortopedycznym (aseptyczny), podali iż w ocenianym przypadku nie stanowił on przeciwwskazania do leczenia operacyjnego, a wręcz za nim przemawiał. Jednoznacznie zostało również wykazane, iż oskarżony nie doprowadził do powstania w ciele M. Ś. zmiany o charakterze kostnym, która została usunięta w trakcie kolejnego zabiegu operacyjnego w lutym 2012r. Jak już wskazano powyżej, analiza dostępnych zdjęć rtg pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż zmiana ta była obecna jeszcze przed operacją w listopadzie 2009r. i wobec tego nie może stanowić fragmentu wyrostka barkowego łopatki oddzielonego podczas zabiegu wykonanego przez L. K. (1). Przedmiotowa zmiana kostna nie była przedmiotem operacji jaką przeprowadził oskarżony a jej późniejsze usunięcie w 2012 r. nie wpłynęło na poprawę stanu zdrowia M. Ś.. Mimo zatem, subiektywnego przekonania pokrzywdzonej jakoby dolegliwości u niej występujące były wynikiem niewłaściwego leczenia przez oskarżonego, to brak jest jakichkolwiek obiektywnych podstaw do przyjęcia takiego stwierdzenia. W tym zakresie w ślad za wydaną w sprawie opinią sądowno – lekarską, wskazać należy, iż w etiologii dolegliwości zgłaszanych przez pokrzywdzoną należy brać pod uwagę wpływ znaczących zmian zwyrodnieniowo – dyskopatycznych kręgosłupa szyjnego, zmian zwyrodnieniowych stawu ramiennego oraz zapalnych błony maziowej uwidocznionych w badaniu ultrasonograficznym i rezonansie magnetycznym, co może wskazywać na współistnienie objawów charakterystycznych dla tzw. zamrożonego barku.

Rozstrzygając wreszcie ostatni z zarzutów podniesionych w apelacji, Sąd Okręgowy również nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia. Zdaniem sądu odwoławczego obciążenie oskarżycielki posiłkowej częścią kosztów sądowych powstałych w toku postępowania, tj. opłatą w wysokości 300 zł, nie pozostaje w sprzeczności z treścią art. 624 k.p.k. Mając na uwadze oświadczenie M. Ś. o uzyskiwanych przez nią dochodach (k.91 a.s.), będzie ona w stanie uiścić kwotę 300 zł, bez niezbędnego uszczerbku dla swojego utrzymania. Jednocześnie bezprzedmiotowe pozostawały rozważania odnośnie zwolnienia oskarżycielki subsydiarnej z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych przez stronę przeciwną, jako że przepis art. 624 k.p.k. nie ma zastosowania we wskazanych zakresie. W tej kwestii wskazać należy jedynie, iż kwota kosztów zastępstwa adwokackiego zasądzona na rzecz oskarżonego, została należycie wykazana za pomocą faktury VAT, a jej wysokość nie przekraczała sześciokrotności stawki minimalnej (z uwzględnieniem odroczonej terminów rozprawy), przewidzianej przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Reasumując stwierdzić należy, że żaden z argumentów podniesionych w apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej nie zasługiwał na uznanie go za zasadny i przekonujący oraz mogący skutecznie podważyć oceny i ustalenia przeprowadzone przez sąd I instancji. Mając powyższe na uwadze, przy braku okoliczności, które należy brać pod uwagę z urzędu, Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok orzekając o kosztach postępowania. Mając na uwadze treść art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 640 § 1 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. sąd zasądził od oskarżycielki subsydiarnej na rzecz oskarżonego kwotę 1476 zł, poniesioną przez niego z tytułu zastępstwa procesowego obrońcy w postępowaniu odwoławczym. Jednocześnie sąd zwolnił M. Ś. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i przyznał jej pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej.